

*В. М. САХНО, студентка IV курсу
(Криворізький державний педагогічний університет)*

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ-КЛАСОВОДА ЯК УМОВА СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ

Наукові праці МАУП, 2003, вип. 12, с. 63–64

Сучасна соціалізація як засвоєння і відтворення індивідом соціального досвіду у процесі життєдіяльності використовується для адаптації людини до соціуму, майбутнього вчителя до сучасного педагогічного простору.

Сучасна школа шукає молоду, творчу, соціально значущу та самодостатню людину. Вчитель-класовод нової формації повинен використовувати свій соціальний досвід не лише як результат своєї професійної підготовки, а й як сукупність всіх соціальних і психічних процесів, завдяки яким індивід засвоює систему знань, норм і цінностей, що дають йому змогу функціонувати як повноцінному члену суспільства.

Завершальний етап початкової соціалізації, вважають психологи, — це період юнацтва, саме в цьому віці багато молодих людей вступає до вищих закладів освіти.

Для становлення особистості майбутнього вчителя і підготовки його до формування соціалізації особистості в умовах вищої освіти реалізуються принципи демократизації і гуманізації освіти. Це, у свою чергу, викликає необхідність серйозного вдосконалення загально-педагогічної підготовки вчителя.

Структура активної професійної позиції вчителів-класоводів поєднує в собі такі компоненти:

- світоглядний (професійні погляди, переконання, цінності, принципи та готовність діяти відповідно з ними);
- мотиваційний (відповідальність, професійний інтерес, бажання займатися педагогічною роботою та психологічна компетентність вчителя);
- ціннісно-орієнтаційний (усвідомлення професійно-моральних цінностей й норм етики вчителя, віра у здібності учнів, готовність при-

йняти його таким, яким він є, врахування його вікових та індивідуальних особливостей);

- емоційно-вольовий (витриманість, наполегливість, рішучість, почуття успіху, власної значущості);
- діяльнісний (почуття нового, творчий підхід до розв'язання професійних завдань);
- поведінковий (стиль діяльності і спілкування);
- орієнтаційний (професійні завдання, уміння, навички).

Саме на лекційних, лабораторних, семінарських заняттях та у процесі науково-пізнавальної діяльності і відбувається соціалізація. У психологічній науці зазначається, що сучасна соціалізація має свою специфіку, яка обумовлюється швидкими темпами розвитку науки і нових педагогічних технологій, що впливають на всі сфери життя майбутнього фахівця. Цю ідею обстоюють Г. С. Абрамова, О. В. Андрієнко, І. С. Кон.

Особлива роль в сучасній соціології належить освіті та професійній підготовці молодих людей. Успіхи сучасної освіти визначаються не лише тим, чому людина навчиться і які її знання, вміння і навички, але також здатність використовувати їх у нових умовах. Дуже важливо, щоб суб'єкт був самостійним в інформаційному просторі, знав свої орієнтирні здібності, швидко обирав те, що йому справді підходить, був здатний досягти рівня високого професіоналізму.

Серед основних умов соціалізації особистості ми виокремлюємо професійну підготовку,

участь у науково-дослідницькій діяльності та розвиток творчості як рідкісного і незвичайного надбання особистості.

Творчість також стає необхідною умовою соціалізації людини, зокрема вчителя-класовода. Сучасні підходи у психології навчання припускають, що кожна людина є творчою особистістю. А творча особистість формується саме в умовах

особистісно-орієнтованого навчання, на це наголошує доктор психологічних наук І. Д. Бех.

Сучасний студент повинен усвідомлювати, що без участі в науково-дослідницькій діяльності він не зможе правильно спрямувати свою діяльність на роботу з молодшими учнями, яка в сучасних умовах розвитку суспільства спрямована саме на соціалізацію кожної особистості.